

Aleksander Lewiński (1920-1981)

Aleksander Lewiński urodził się 12 lutego 1920 r. w Wilnie. Ojciec Stanisław był magistrem farmacji, matka Anna z domu Brytańska nauczycielką języka francuskiego. Maturę uzyskał w 1938 r. w gimnazjum Adama Mickiewicza w Wilnie. W tym samym roku rozpoczął studia lekarskie na Uniwersytecie Stefana Batorego w Wilnie, które musiał przerwać na II roku 15 grudnia 1939 r. z powodu zamknięcia Uniwersytetu przez władze litewskie. Podczas okupacji pracował jako robotnik rolny i brał czynny udział w ruchu oporu jako żołnierz Armii Krajowej o pseudonimie „Wrzos”.

Po wojnie ekspatriował się do Polski i osiedlił w Łodzi, gdzie podjął przerwane studia lekarskie w Uniwersytecie Łódzkim, uzyskując absolutorium w 1949 r., a dyplom lekarza w lipcu 1950 r. Od 1 sierpnia 1949 r. rozpoczął pracę w III Klinice Chirurgicznej Akademii Medycznej w Gdańsku kierowanej przez prof. Zdzisława Kieturakisa. Początkowo pracował jako wolontariusz, następnie od 1 marca 1950 r. jako asystent, a od 1 lutego 1964 r. jako adiunkt. Uzyskał w 1953 r. specjalizację I stopnia z chirurgii ogólnej, a w 1956 r. specjalizację z anestezjologii. Stopień naukowy doktora otrzymał w AMG w roku 1964 na podstawie pracy *Doświadczalna ocena zmian i sposobów leczenia zespołu Mendelсона*. Po utworzeniu w kwietniu 1970 r. Zakładu Anestezjologii i Reanimacji w Instytucie Chirurgii AMG został w tej jednostce adiunktem, a po habilitacji w 1971 r. docentem.

Po uzyskaniu specjalizacji z anestezjologii Jego działalność naukowa, zawodowa i dydaktyczna związana była wyłącznie z anestezjologią. Odbył w tym kierunku studia za granicą, kurs w Centrum Anestezjologicznym Światowej Organizacji Zdrowia w Kopenhadze (od 27 stycznia 1958 r. do 7 stycznia 1959 r.). Odwiedził Chiny (2 tygodnie w 1975 r.) i wiodące amerykańskie ośrodki anestezjologiczne jako *visiting professor* (4 miesiące w 1977 r.). Jego główne zainteresowania naukowe koncentrowały się na zagadnieniach wstrząsu, problemach związanych z wykrzepianiem wewnątrzkrwiny, reanimacji krążeniowo-oddechowej oraz zachłystowym zapaleniem płuc (zespół Mendelсона). Do znaczących osiągnięć badawczych należą opracowania poświęcone metodom znieczulenia i postępowaniu pooperacyjnemu w guzach chromochłonnych. W ostatnich latach życia w centrum Jego uwagi znalazła się walka z bólem. Pozostawił po sobie bogaty i oryginalny dorobek naukowy, składający się z 64 prac opublikowanych w kraju, jak i zagranicą.

Uczestnicząc czynnie w licznych międzynarodowych zjazdach i sympozjach naukowych, stał się jednym z najbardziej znanych i cenionych anestezjologów polskich poza granicami kraju. Pod jego kierunkiem 23 anestezjologów otrzymało specjalizację, a 2 osoby uzyskały tytuł naukowy doktora. Był członkiem Komisji Patofizjologii, Anestezji i Resuscytacji PAN,

Rady Naukowej Instytutu Anestezjologii w Poznaniu, kolegium redakcyjnego czasopisma *Anestezja, Reanimacja i Intensywna Terapia*, specjalistą wojewódzkim w Gdańsku. Doc. dr A. Lewiński był jednym z członków-założycieli Towarzystwa Anestezjologów Polskich, w którym w 1976 r. z Jego inicjatywy została powołana Sekcja Badania i Leczenia Bólu, której przewodniczył. W maju 1978 r. zorganizował w Gdańsku I Międzynarodowe Sympozjum *Ból i jego leczenie*. Był członkiem wielu zagranicznych towarzystw naukowych, m.in. Światowego Towarzystwa do Walki z Bólem i Europejskiej Akademii Anestezjologów w Paryżu (od 1963 r.).

W roku 1979 wyjechał na Maltę, by podjąć pracę jako wykładowca na Uniwersytecie oraz jako kierownik i założyciel Oddziału Anestezjologii w szpitalu uniwersyteckim St. Luke G'mangia. Niestety już w roku 1981 z powodu nieuleczalnej choroby zmuszony był powrócić do Gdańska, gdzie zmarł 8 grudnia 1981 r. Za walkę w okresie okupacji hitlerowskiej został odznaczony Krzyżem Walecznych, a za osiągnięcia w pracy zawodowej Złotym Krzyżem Zasługi.

oprac. prof. Wiesław Makarewicz

